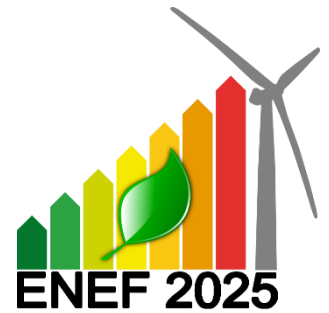

Vanredni prof. dr. Vladimir Jovanović

ZELENA TRANZICIJA

Zelena tranzicija je pokušaj savremene civilizacije da odgovori na klimatske promene i degradaciju životne sredine. Evropska unija je pristupila rešavanju ovih problema pravljenjem tzv. Evropskog zelenog dogovora (The European Green Deal) koji je predstavljen decembra 2019. godine.

Osnovna ideja Evropskog zelenog dogovora je da se prevaziđu problemi nastali usled klimatskih promena transformacijom Unije u modernu i konkurentnu ekonomiju koja efikasno koristi dostupne resurse. Glavni cilj Evropskog zelenog dogovora klimatski neutralna Evropa do 2050. godine, uz podsticanje ekonomije kroz zelenu tehnologiju, razvoj održive industrije i transporta i smanjenje zagađenja. Realizacijom Evropskog zelenog dogovora neto emisija gasova sa efektom staklene bašte do 2050. godine treba da bude svedena na nulu, ekonomski rast odvojen od korišćenja resursa pri čemu nijedan deo EU ne sme da bude zapostavljen.

Balkan ili kako ga EU zove Zapadni Balkan, se pridružio ovoj inicijativi potpisivanjem Deklaracije o Zelenoj agendi na samitu u Sofiji 2020. godine. Ovim su se države potpisnice obavezale da će do 2050. u potpunosti izbaciti uglj iz upotrebe. Zelena agenda za Zapadni Balkan se oslanja na 5 „stubova“: dekarbonizaciji, kružnoj ili cirkularnoj ekonomiji, borbi protiv zagađenja, održivoj proizvodnji hrane i održivim seoskim područjima i konačno biodiverzitetu. Ostvarivanje ciljeva Zelene agende u zemljama Zapadnog Balkana pomaže EU paketom pomoći vrednim devet milijardi. Ova sredstva treba da omoguće brže i efikasnije ostvarivanje zadatih ciljeva Zelene agende. S obzirom na tematiku ovog skupa, u ovom izlaganju biće analizirana dva od navedenih „stubova“, dekarbonizacija i borba protiv zagađenja, sa gledišta ostvarljivosti njihovih ciljeva u uslovima postojećeg stanja u državama Zapadnog Balkana. Glavni akcenat će biti na klimatskoj akciji, čistoj energiji i održivom transportu kao ključnim elementima dekarbonizacije.